

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen laiksi puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnalle on vuoden 1999 valtiopäivillä annettu hallituksen esitys n:o 172/1999 vp laiksi puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta. Nyt koolla oleva

eduskunta, jolle perustuslakivaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 2/2000 vp, on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan puolustusvoimista 31 päivänä toukokuuta 1974 annetun lain (402/1974) 4 a §, sellaisena kuin se on laissa 490/1992,

muutetaan 3 §:n 2 momentti sekä 8 ja 9 §, sekä

lisätään lain 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 740/1994 ja 1466/1995, uusi 6 a kohta sekä lakiin uusi 8 a—8 c ja 10 a § ja 12 §:ään uusi 2 momentti seuraavasti:

2 §

Puolustusvoimien tehtävänä on:

6 a) osallistua pelastustoimintaan antamalla käytettäväksi pelastustoiminnassa tarvittavaa kalustoa, henkilövoimavaroja ja erityisasiantuntijapalveluja, jos se onnettomuuden laajuus tai erityisluonne huomioon ottaen on tarpeen; pelastustoimintaan osallistuminen ei saa vaarantaa puolustusvoimien maanpuolustustehtävien suorittamista;

3 §

Puolustusvoimien ylimmästä päällikyydestä säädetään perustuslaissa.

8 §

Tasavallan presidentti päättää sotilaskäskyasioista ja sotilaallisista nimitysasioista sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

8 a §

Tasavallan presidentti päättää valtakunnan sotilaallisen puolustuksen keskeisistä perusteista, sotilaallisen puolustusvalmiuden merkittävistä muutoksista, sotilaallisen puolustuksen toteuttamisen periaatteista sekä muista puolustusvoimien sotilaallista toimintaa ja sotilaallista järjestystä koskevista laajakantoisista tai periaatteellisesti merkittävästä sotilaskäskyasioista.

Presidentti päättää sotilaskäskyasiana myös sotilasarvossa ylentämisestä sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

Presidentti voi ottaa päätettäväkseen puolustusvoimain komentajan tai muun sotilasesimiehen ratkaistavaksi osoitetun sotilaskäskyasian. Puolustusvoimain komentajan tulee antaa tietoja presidentille ja puolustusministerille sotilasesimiesten toimivaltaan kuuluvista merkittävistä sotilaskäskyasioista.

Puolustusvoimain komentaja ratkaisee muut kuin presidentin päätettävät sotilaskäskyasiat, jollei niitä ole säädetty tai määrätty muun sotilasesimiehen päätettäväksi. Soti-

lasesimies voi ottaa päätettäväkseen alaisen ratkaistavaksi osoitetun sotilaskäskyasian.

Puolustusvoimain komentajan ja alempien sotilasesimiesten välisestä toimivallan jaosta sotilaskäskyasioissa voidaan säätää tasavallan presidentin asetuksella.

8 b §

Tasavallan presidentti tekee päätökset sotilaskäskyasioissa puolustusvoimain komentajan esittelystä. Päätökset varmentaa puolustusvoimain komentaja. Sotilaskäskyasiaa presidentille esiteltäessä puolustusministerillä on oikeus olla läsnä ja lausua käsityksensä asiasta. Edellä 8 a §:n 1 momentissa tarkoitettua sotilaskäskyasiaa esiteltäessä tulee puolustusministerin kuitenkin olla läsnä, minkä lisäksi pääministeri voi olla läsnä ja lausua käsityksensä asiasta.

Presidentti voi omasta aloitteestaan tai puolustusministerin esityksestä siirtää sotilaskäskyasian presidentin valtioneuvostossa ratkaistavaksi. Tällöin presidentti päättää asiasta puolustusministerin esittelystä ilman valtioneuvoston ratkaisuehdotusta. Sotilaskäskyasiaa presidentille valtioneuvostossa esiteltäessä puolustusvoimain komentajalla on oikeus olla läsnä ja lausua käsityksensä asiasta.

8 c §

Tasavallan presidentti nimittää virkaan ja määrää tehtävään puolustusvoimain komentajan, pääesikunnan päällikön, kenraalin, amiraalin, puolustusvoimien pääinsinöörin, puolustusvoimien ylilääkärin ja kenttäpiispan. Presidentti tekee nimittämistä ja tehtävään määräämistä koskevan päätöksen valtioneuvostossa sen ratkaisuehdotuksesta. Samassa järjestyksessä presidentti määrää puolustusvoimien upseerin tai erikoisupseerin sotilasasiamiehen, apulaissotilasasiamiehen ja sotilasedustajan tehtävään sekä näitä vastaavaan kansainväliseen tehtävään.

Presidentti päättää sotilaallisena nimitysasiana muun kuin 1 momentissa tarkoitetun upseerin nimittämisestä ja upseerin määräämisestä tasavallan presidentin adjutantin tehtävään. Presidentti tekee päätökset sotilaallisissa nimitysasioissa puolustusvoimain komentajan esittelystä. Päätökset varmentaa puolustusvoimain komentaja. Tällaista asiaa presidentille esiteltäessä puolustusministerillä on oikeus olla läsnä ja lausua käsityksensä asiasta.

Toimivallasta määrätä tehtävään muu kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitettu upseeri sekä nimittää ja määrätä tehtävään puolustusvoimien muu virkamies säädetään valtioneuvoston asetuksella.

9 §

Tasavallan presidentti ylentää sotilaskäskyasioiden päätöksentekojärjestyksessä vänrikkin, aliluutnantin ja luutnantin sotilasarvoihin sekä niitä ylempiin upseerin sotilasarvoihin ja nimeltään niitä vastaaviin erikoisupseerin ja opistoupseerin sotilasarvoihin puolustusvoimain komentajan esittelystä. Päätöksenteko prikaatikenraalin, lippueamiiraalin sekä niitä ylempiin upseerin tai vastaaviin erikoisupseerin sotilasarvoihin ylentämistä koskevassa asiassa sekä niitä vastaavan palvelusarvon antamista koskevassa asiassa tapahtuu kuitenkin puolustusministerin esittelystä.

Sotilas- ja palvelusarvoista sekä sotilasarvossa ylentämisen ja palvelusarvon antamisen perusteista samoin kuin toimivallasta ylentää muihin kuin 1 momentissa tarkoitettuihin sotilasarvoihin ja antaa niitä vastaava palvelusarvo säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

10 a §

Maanpuolustuskorkeakoulu ja Maanpuolustusopisto ovat pääesikunnan alaisia opetuslaitoksia. Opetuslaitosten opiskelijat hyväksyy Maanpuolustuskorkeakoulun rehtori tai Maanpuolustusopiston johtaja pääesikunnan määräämien perusteiden ja jotosäännössä määrätyn valintajärjestelmän mukaisesti.

Maanpuolustuskorkeakoulun ja Maanpuolustusopiston opiskelijan opiskelu voidaan keskeyttää pitkäaikaisen sairauden vuoksi, riittävän opintomenestyksen puuttuessa tai muusta vastaavasta painavasta syystä. Jos opiskelija on syyllystynyt rikokseen tai muutoin sotilaan arvolle sopimattoman käyttäytymiseen, hänet voidaan erottaa. Opiskelijan opiskelun keskeyttämisestä ja hänen erottamisestaan päättää opetuslaitoksen rehtori tai johtaja.

Opetuslaitokseen opiskelijaksi hakenut henkilö, jota ei ole 1 momentissa tarkoitettussa menettelyssä hyväksytty opiskelijaksi, saa hakea Maanpuolustuskorkeakoululta tai Maanpuolustusopistolta kirjallisesti oikaisua asiassa annettuun päätökseen. Opiskelija saa hakea opetuslaitoksen rehtorilta tai johtajalta

oikaisua opintosuorituksen arvosteluun ja vastaavaan opintoja koskevaan päätökseen.

Maanpuolustuskorkeakoulun ja Maanpuolustusopiston päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeudelta siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Edellä 3 momentissa tarkoitettuun päätökseen, johon saa hakea oikaisua, ei saa hakea muutosta valittamalla. Oikaisumenettelyssä annettuun päätökseen haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeudelta. Opintosuoritusten arvostelua koskevaan oikaisumenettelyssä annettuun päätökseen ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla.

Hallinto-oikeuden päätökseen, joka koskee 1 momentissa tarkoitettua opiskelijaksi hyväksymistä tai 2 momentissa tarkoitettua opintojen keskeyttämistä taikka opiskelijan erottamista, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Maanpuolustuskorkeakoulusta ja Maanpuolustusopistosta sekä niissä suoritettavista

tutkinnoista ja annettavasta muusta koulutuksesta samoin kuin 1 momentissa tarkoitettua opiskelijan hyväksymismenettelystä sekä 2 momentissa tarkoitettua opiskelun keskeyttämistä ja opiskelijan erottamista koskevasta menettelystä säädetään tarkemmin valtioneuvoston asetuksella.

12 §

Puolustusvoimien tunnusluvasta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 2000.

Tällä lailla kumotaan 30 päivänä huhtikuuta 1999 annetun pelastustoimilain (561/1999) 6 §:n 2 momentti.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 21 päivänä helmikuuta 2000
